CYNGOR CYMUNED PISTYLL
RHAGLEN CYFARFOD MISOL

DYDDIAD	**Nos Fawrth – 10fed o Ragfyr, 2024**
AMSER	**7 y.h.**
LLEOLIAD	**Y Ganolfan, Llithfaen**
CADEIRYDD	**Gethin Jones**

1.	**CROESO**
	Croesawodd y Caderydd Gethin Jones **(GJ)** bawb i'r cyfarfod ac ymestyn croeso arbennig i Einir Young oedd yn bresennol i drafod pwynt 9. **<u>YN BRESENNOL:</u>** Gethin Jones **(GJ);** Sianelen Pleming **(SP);** Lois Fychan **(LF)**; Emlyn Williams **(EW);** Osian Hugh Williams **(OHW);** Y Cyng. Jina Gwyrfai **(JG);** Einir Young a'r clerc Gillian Thomas **(GT).**
2.	**YMDDIHEURIADAU**
	<u>DERBYNIWYD YMDDIHEURIADAU GAN</u> Griffith John Leslie Jones **(GJLJ);** William Jones **(WJ);** Ynyr Ellis **(YE);** Derek Thomas **(DT);** Olwen Roberts **(OR);**
3.	**CYFLWYNO A MABWYSIADU COFNODION CYFARFOD TACHWEDD 2024**
	Cynigwyd y cofnodion yn gywir gan LF gyda GJ yn eilio
4.	**DATGAN DIDDORDEB**
	Dim yn cael ei ddatgan
5.	**DIWEDDARIADAU ASEDAU**
	Popeth mewn cyflwr derbyniol, adroddodd SP bod rhiw un wedi hawlio'r hen gysgodfa ger y ganolfan. Gan ei fod ar restr asedau'r Cyngor cytunwyd bydd y Ganolfan yn llythyru gyda'r cymydog.
6.	**MATERION YN CODI**
	a) **<u>DRAIN MYNWENT LLITHFAEN</u>** Trafodwyd y mater gyda Thrysorydd y Fynwent, adroddodd ei bod wedi trefnu i'r drain gael eu torri tair wythnos yn ôl ond oherwydd y tywydd garw roedd rhaid canslo. Erbyn hyn roedd y fynwent yn rhy wlyb oddi tano. Gobeithiodd i ail drefnu yn fuan. **b)** **<u>BIN GWASTRAFF CI DIFFYGIOL - CAIS I LEOLI AR DOP NANT</u>** Roedd y clerc wedi cael ei chopïo i e-bost gan Peter Simpson oedd wedi gwneud cais i'r gweithle osod Retriever 50 ar bolyn ar bwys y maes parcio a chais iddo gael ei wasanaethu.

	c) **SP - CWYNION PELLACH WEDI EU DERBYN AM 13 CAR WEDI PARCIO YN UN TŶ YN AWELFRYN, AMHOSIB I DDREIFIO I'R STAD.** Roedd swyddog o Grŵp Adra wedi cysylltu gyda'r clerc yn adrodd ei bod wedi ymweld â'r stad ond nid oedd problem ar y dydd. Adroddodd ei bod wedi trafod gyda chymdogion oedd yn adrodd bod ceir yn ymweld â thŷ preifat. I berwyl hyn nid oedd dim oedd y cwmni yn gallu gwneud. Adroddodd OW bod ceir a faniau wedi cael ei symud yn dilyn ymweliad gan yr heddlu. Cynigiodd SP argymell i'r trigolion ffonio'r heddlu yn y dyfodol. Cytunwyd bod mwy o bwysau i'r Cyngor rhoi cwyn hefyd. **d)** **GJLJ - CAR YN PARHAU I FOD WEDI PARCIO AR BALMANT O FLAEN VIC- Y CLERC OFYN I'R HEDDLU GAEL GAIR.** Rhannodd y clerc fanylion y car gyda'r heddwas, nid oedd diweddariad wedi ei dderbyn. Adroddodd yr aelodau bod y car yn parhau i achosi problem cerdded ar y llwybr. **e)** **GORDYFIANT AR BONT BRYNCELYN ISAF** Y gwaith wedi ei ychwanegu i restr gwaith. **f)** **SP - GWTER YN GANOL LON DROS FFOR A ALPHA, ANGEN EI AIL LEOLI LLE FYDD DWR YN GALLU RHEDEG IDDO.** Y gwaith wedi ei ychwanegu i restr gwaith Priffyrdd Dwyfor **g)** **FFORDD WERN I BISTYLL** Derbyniwyd gohebiaeth gan y Cyngor Sir yn adrodd bod y ffordd yma wedi cael ei dorri yn y toriadau a drefnwyd yn y Gwanwyn ar Hydref. Os oes gan yr aelodau bryderon ynglŷn â gordyfiant o gloddiau mewn lleoliadau arbennig a all fod yn peryglu defnyddwyr y ffordd, byddai derbyn manylion y safleoedd yn caniatáu i Adran archwilio, ac os byddai angen, cyflwyno rhybudd torri gwrych/coed ar y perchennog tir. Nid ydynt yn chwistrellu chwynladdwr ar ymylon y rhan yma o ffordd oherwydd nad yw yn cyflawni gofynion y polisi safonol ar lefydd addas i ddefnyddio chwynladdwr. Mae'r polisïau a gyfeirir ato uchod ar gael ar wefan y Cyngor Sir Adroddodd OW nad oedd gwasanaeth wedi ei gynnal yn y pentref ei hun chwaith. Clerc rhannu a gyrru'r polisi ymlaen i'r aelodau. **h)** **PISTYLL – GO SAFE** Adroddodd y clerc bod y Tîm Ymgysylltu ar Ochr y Ffordd wedi mynd i'r lleoliad ar 11 Tachwedd, rhwng 13:00 a 14:15, ac fe gyflawnwyd 7 cwrs ar ochr y ffordd. Y clerc i ofyn am y data
7.	**CEISIADAU CYNLLUNIO**
	Dim i'w trafod
8.	**PRECEPT**
	Cytunwyd i drafod yng nghyfarfod mis Ionawr
9.	**SP - LON GORS LWYD I FRYN FFYNNON**
	Adroddodd EY ei bod yn disgwyl am ymateb y Cyngor parthed derbyn y Draft Deed of Easement ers rhai misoedd. Adroddodd y clerc ei bod wedi trafod y mater gyda chyfreithiwr y Cyngor a'i bod yn amlwg bod e-bost wedi mynd ar goll. Nodwyd ei bod dal i ddisgwyl iddo ail yrru'r ohebiaeth. Rhannodd EY y copi terfynol o'r drafft Deed of Easment a gofynnodd i'r Cyngor ei dderbyn. Cytunodd yr aelodau. Y clerc i ofyn i'r cyfreithiwr am gopi terfynol.

9.	**MEMORANDUM O DDEALLTWRIAETH RHWNG CYNGHORAU CYMUNED / POLISI IAITH**
	Roedd OW wedi mynychu cyfarfod dros Zoom yn ystod y mis yn cael ei arwain gan y Cynghorydd Gruffydd Williams a Siân Parry ynghyd a nifer o gynghorwyr plwyf eraill o Wynedd, pwrpas y cyfarfod oedd i drafod pwysigrwydd yr Iaith Gymraeg yn cael defnyddio fel iaith ar ein cynghorau plwyf. Mae nifer o gynghorau wedi cael ei dwyn i gyfri am ddefnyddio uniaith Gymraeg, y syniad ydi fod bob cyngor plwyf yn gadarnleoedd y Gymraeg yn ymrwymo gyda'i gilydd i sicrhau bod ddim un cyngor plwyf ar ben ei hunain os ydynt yn cael ei herlyn am hyn, drwy ymglymo a dynodi pob cyngor plwyf i fod yn rhan o'r memorandwm o ddealltwriaeth rhwng cynghora plwyf, mi fyddant yn rhan o hyn ac yn cryfhau ein hawl i ddefnyddio'r Gymraeg ac i gynghorwyr y dyfodol ei defnyddio, er mwyn cefnogi ein gilydd nghlun a pholisi iaith ac unrhyw her gyfreithiol. Rhannwyd polisi Iaith i'r Cyngor ei fabwysiadu- gan fod yr aelodau wedi mabwysiadu polisi newydd fis Mai cytunwyd ail edrych ar y mater yn eu Cyfarfod Blynyddol fis Mai 2025.
10.	**DYNODI EIN HARDAL YN ARDAL O ARWYDDOCÂD IEITHYDDOL DWYSEDD UWCH**
	Derbyniwyd gohebiaeth gan Gyngor Cymuned Llanystumdwy yn gofyn i'r Cyngor ystyried Cymeradwyo adroddiad y Comisiwn Cymunedau Cymraeg. Cynigiodd SP ac eiliodd OW gymeradwyo'r adroddiad a gohebu gydag Eluned Morgan a Mark Drakeford yn adrodd: Bod Cyngor Cymuned Pistyll yn cymeradwyo adroddiad y Comisiwn Cymunedau Cymraeg ac yn credu bod dynodi ardaloedd o arwyddocâd ieithyddol yn gam allweddol tuag at gyfnerthu cymunedau Cymraeg. Geilw ar Lywodraeth Cymru a Chyngor Gwynedd i ddynodi ardaloedd o arwyddocâd ieithyddol yn unol ag argymhelliad y Comisiwn. Mae'r Cyngor mewn ardal y mae'r Gymraeg yn iaith bob dydd mwyafrif ei thrigolion, a'u bod yn credu bod Adroddiad y Comisiwn Cymunedau Cymraeg yn un pwysig tu hwnt ac y byddai dynodi Ardaloedd o Arwyddocâd Ieithyddol yn gam ymlaen at sicrhau dyfodol ein cymunedau a diogelu'r Gymraeg fel iaith gymunedol. Byddai'r dynodiad yn rhwyddhau'r ffordd i amrywio polisi yn lleol gan roi ystyriaeth ddyledus i'r Gymraeg.
11.	**PENDERFYNIAD PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU - CYNLLUNIO A CHYMUNEDAU CYMRAEG**
	Ar 7fed Tachwedd 2024 craffodd Pwyllgor Craffu Cyngor Gwynedd 'Gynllunio a Chymunedau Cymraeg'. Craffwyd y mater hwn oherwydd bod angen sicrwydd bod y drefn gynllunio yn ystyried o ddifri effaith datblygiadau (mawr a man) ar gymunedau Cymraeg bregus. Penderfynodd y pwyllgor i dderbyn yr adroddiad yn ddarostyngedig ar sawl argymhelliad gan gynnwys atgoffa Cynghorau Cymuned a Thref o'u rhyddid i gyflwyno sylwadau am effaith ieithyddol posib gall datblygiadau cynllunio lleol ei gael ar yr ardal. Bydd mod gweld copi o'r adroddiad a'r penderfyniad trwy ddilyn y ddolen hon: Rhaglen ar gyfer Pwyllgor Craffu Cymunedau ar Ddydd Iau, 7fed Tachwedd, 2024, 10.30 y.b. (llyw.cymru) <https://democratiaeth.gwynedd.llyw.cymru/ielistdocuments.aspx?mid=5350&x=1>
12.	**ADRODDIAD ARCHWILIO CYMRU 2022 – 2023**
	Cymeradwywyd yr adroddiad ond nid oedd yr aelodau yn fodlon derbyn yr argymhellion gan fod y clerc wedi gyrru esboniadau.

13.	**BIN GWASTRAFF CI AR DOP Y NANT**
	Roedd y Cyngor Sir wedi cytuno gosod bin gwastraff ar dop y nant ac ei wasanaethu.
14.	**LLECYNNAU ANGEN EU HARDDU YN LLITHFAEN**
	Nid oedd y wybodaeth angenrheidiol i symud ymlaen wedi dod i ddwylo SP hyd yn hyn.
15.	**Y GANOLFAN, LLITHFAEN**
	Adroddodd SP bod y gweithgareddau'r Ganolfan yn brysur gychwyn yn ôl. Bydd y Ganolfan yn cychwyn gwaith i ddynodi llefydd parcio ar ôl y Nadolig.
16.	**MATERION LLEOL**
	JG - Adroddodd GJ ei bod wedi gwneud cais i Gyngor Gwynedd gychwyn proses ffurfiol i fabwysiadu enw fel yn statudol. LF - Dwr yn sefyll dros ffordd a safle bws Pistyll, hefyd ochrau'r lon rhwng Pistyll am Lwyn Fynnon angen ei glanhau gan fod ceir yn trafaelio yng nghanol y lon oherwydd llifogydd. SP - Cae Tre Dafydd ddim yn cael ei wagio yn ddigonol, dwr yn dod i lon. Gofyn i Gyngor Gwynedd pam bod mwy o ddŵr yn dod lawr ochor dde'r lon hefyd. GJ - Dwr yn sefyll ar y lon rhwng Pistyll a Phentre' Uchaf, Cytunodd GJ yrru lluniau i'r clerc eu rhannu. GJ - 2 dyfynbris wedi ei dderbyn am safle we'r Cyngor. Bydd 3ydd yn cael ei dderbyn wythnos nesaf. JG – Adroddodd bod aelod diweddar y Cyngor sef LJ yn wael ofnadwy, gofynnodd i'r aelodau yrru dymuniadau da iddi.
17.	**HYFFORDDIANT**
	Oherwydd y tymor Nadolig nid oedd posib i'r aelodau fynychu.
18.	**GOHEBIAETH A GWYBODAETH**
	a) Gwybodaeth am RAAC mewn Adeiladau b) Bwletin Newyddion Un Llais Cymru c) GWAHODDIAD - Cyfarfod cynghorau cymuned a thref Pen Llŷn i DRAFOD CYDWEITHIO d) Cyfarfod Cydbwyllgor Ymgynghorol AHNE Llŷn
19.	**CYLLID**

+	**CYFRIF CYFREDOL MAWRTH 2024**		**£ 17,184.69**
+	**CYFRIF CADW MAWRTH 2024**		**£ 2,717.05**
-	**LLAI TALIADAU HEB YMDDANGOS YN Y BANC**		**£ 3,936.75**
+	**GWARGED 2024/ 2025**		**£ 4,027.46**
=	**CRONFA'R CYNGOR**	=	**£ 19,992.45**

I GYTUNO A DATGANIADAU'R BANC

CYFRIF CYFREDOL - 01 o Dachwedd I 30 o Dachwedd 2024

Balans Agoriadol		**£ 18,467.87**
Derbyniadau	+	£ -
Gwariant	-	£ 921.40
Balans Cau	=	**£ 17,546.47**

<u>CYFRIF CADW - 07 Hydref I 6ed o Dachwedd 2024</u>

Balans Agoriadol		**£ 2,744.41**
Derbyniadau	+	£ -
Gwariant	-	£ -
Balans Cau	=	**£ 2,744.41**
	=	**£ 20,290.88**

<u>LLAI TALIADAU HEB EU CYFLWYNO YN Y BANC</u>

-			
		=	**£ -**

<u>LLAI TALIADAU I'W CYMERADWYO</u>

-	Cyflog Clerc	**201331**	**274.60**
-	Treuliau	"	**23.74**
-			
		=	**£ 298.34**

	<u>SYDD YN CYTUNO GYDA CHRONFA'R CYNGOR</u>	=	**£ 19,992.54**
-	**<u>LLAI BALANS CRONFA DIFFIBLWR (LL)</u>**	-	**-£ 15.70**
-	**<u>LLAI BALANS CRONFA DIFFIBLWR (P)</u>**		**£ 242.00**
=	**<u>CYFANSWM CYWIR Y CYFRIFON</u>**	=	**£ 19,766.24**

a)

20.	**CYFARFOD NESAF Y CYNGOR**
	7fed o Ionawr 2025 y Ganolfan, Llithfaen am 7 Precept